

روش نوین در آموزش مکالمه عربی

(شامل آموزش مکالمه عربی فصیح، آشنایی با لهجه‌های عامیانه عربی، آشنایی با سرفه‌های مشرق، تعریب واژگان خارجی، واژه‌های دخیل، فن ترجمه، قواعد عربی و ...)

صادق محرابیان

(مدرس دانشگاه‌های ایلام)

انتشارات زکاء - ۱۳۹۶

سرشناسه: محرابیان، صادق، ۱۳۴۲-

عنوان و نام پدیدآور: روشی نوین در آموزش مکالمه عربی / صادق محرابیان

مشخصات نشر: ایلام: انتشارات زانا، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۴۰۴ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۰۶-۹۶-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه

موضوع: زبان عربی - مکالمه و جمله‌سازی - راهنمای آموزشی

ه‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۳۹۹/۱۱۵ PJ۶

رده‌بندی دیویی: ۴۹۲/۷۸۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۰۱۸۶۴

روشی نوین در آموزش مکالمه عربی

صادق محرابیان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۰۶-۹۶-۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

طرح جلد: کیوان محمدرحیمی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

نشانی ناشر: ایلام، خیابان عاشورا، کوچه‌ی سوم. تلفن: ۰۹۱۸۳۴۱۲۴۵۴

فهرست موضوعات

مقدمه:	۱۹
آموزش زبان خارجی	۱۹
نکات مهم در ورد ما درسی	۲۰
فواید یادگیری زبان عربی	۲۰
چند نکته در باره‌ی شبه‌های خدایان صحیح کلمات در مکالمه:	۲۱
ویژگی‌های این کتاب:	۲۳
القِسْمُ الْأَوَّلُ: تَعْلِيمُ الْمُحَادَثَةِ الْعَرَبِيَّةِ مُفَصَّلًا	۲۵
الدَّرْسُ الْأَوَّلُ: آدَابُ الْمُجَامَلَةِ	۲۷
بیان احساسات: التَّعْبِيرُ عَنِ الْأَحْسَاسِ	۲۷
معرفی کردن: التَّقْدِيمُ	۲۹
نیاز داشتن: الْإِحْتِیاجُ	۲۹
تعارف کردن: الْمُجَامَلَةُ	۳۰
باور کردن: التَّصْدِيقُ	۳۰
بدبخت کردن	۳۰
ابراز خوشحالی: الْإِعْرَابُ عَنِ الْفَرَحِ، الْإِعْرَابُ عَنِ السُّرُورِ	۳۰
ابراز خشم: الْإِعْرَابُ عَنِ الْغَضَبِ	۳۱
آرزو کردن: التَّمَنِّي	۳۱
ازدواج: الزَّوْاجُ	۳۲
اشتباه کردن	۳۳

۳۳		آشنایی: التَّعارُف
۳۳		اجازه دادن: السَّماح
۳۴		احوالپرسی: السُّؤالُ عَنِ الصَّحَّةِ
۳۵		کمک کردن: المُساعدَة
۳۶		قول دادن: إعطاءُ القَوْل، المُعاهدَة، العَهد
۳۶		خدا حافظی: الوداع، التَّوديع
۳۶		خدمت: الخِدمَة
۳۷		خواهش کردن: الطَّلَب، السُّؤال
۳۷		خوش آمدگویی: التَّرحيب
۳۹		داشتن: إِمْتِلَاق
۴۰		دعا کردن: الدُّعاء
۴۲		دوست داشتن: الحُب
۴۲		دیدن: اللِّقاء، الزَّيارَة، الرُّویَة
۴۳		تأسف خوردن: الإعرابُ عَنِ الأسَف
۴۳		تبریک گفتن: التَّهْنِئَة
۴۳		ترک کردن: المُغادرَة
۴۴		تسلیم گفتن: الإعرابُ عَنِ التَّعَازي
۴۴		تعجب کردن: التَّعَجُّب، العَجَب
۴۴		رفتن: الدَّهَاب
۴۶		سپاسگزاری: الإعرابُ عَنِ الشُّكر
۴۶		سلام رساندن: إبلاغُ السَّلام، تَبليغُ السَّلام
۴۷		شنیدن: السَّماع
۴۷		عذر خواهی: الإعرابُ عَنِ الإِعْتذار
۴۸		الدَّرْسُ الثَّانِي: التَّعارُف
۵۳		التَّراكيبُ الجَدیدَة:

٥٤	الدَّرْسُ الثَّالِثُ : الطَّقْسُ
٥٧	التَّرَاكِبُ الْجَدِيدَةُ
٥٨	الْجُمْلُ الْمُفِيدَةُ حَوْلَ الطَّقْسِ
٦٠	مُفْرَدَاتٌ جَدِيدَةٌ حَوْلَ الطَّقْسِ : كلمات جديدة در باره ی آب و هوا
٦٢	الدَّرْسُ الرَّابِعُ : المَعْلُومَاتُ الشَّخْصِيَّةُ
٦٣	نكته : انواع كلمه
٦٣	مهم : بین نشانه های اسم
٦٤	مهم : بین نشانه های فعل
٦٥	بطاقة شخصية
٦٥	إِسْتِمَارَةٌ
٦٦	الدَّرْسُ الْخَامِسُ : فِي السَّقِ
٦٩	التَّرَاكِبُ الْجَدِيدَةُ
٧٣	الدَّرْسُ السَّادِسُ : جِسْمُ الْإِنْسَانِ
٧٥	الْمَذَاقَاتُ وَ الطَّعُومُ
٧٦	الدَّرْسُ السَّابِعُ : الْمَقْصِيفُ
٧٧	الدَّرْسُ الثَّامِنُ : الطَّبُّ ، الطَّبَّابَةُ
٨٠	التَّرَاكِبُ الْجَدِيدَةُ
٨٢	الْمُسْتَشْفَى
٨٤	تصريفُ الأَسْمَاءِ الْمُشْتَقَّةِ (اسم الفاعل مِنْ «رَاقِدٌ») :
٨٥	تصريفُ الأَسْمَاءِ الْمُشْتَقَّةِ (اسم الفاعل مِنْ «مَمْرَضٌ») :
٨٥	تصريفُ الأَسْمَاءِ الْمُشْتَقَّةِ (اسم الفاعل مَعَ التَّعَبِ) :
٨٦	تصريفُ الأَسْمَاءِ الْمُشْتَقَّةِ (اسم المفعول مِنْ «مُصَابٌ») :
٨٦	تصريفُ الأَسْمَاءِ الْمُشْتَقَّةِ (الصِّفَةُ الْمُشَبَّهَةُ مِنْ «مَرِيضٌ»)
٨٦	تصريفُ الأَسْمَاءِ الْمُشْتَقَّةِ (الصِّفَةُ الْمُشَبَّهَةُ مِنْ «طَبِيبٌ»)
٨٧	عِيَادَةُ الطَّبِيبِ

.....	الْحَقْنَةُ	۹۳
.....	طِبُّ الْعَيُونِ	۹۴
.....	الصَّيْدَلِيَّةُ	۹۵
.....	طِبُّ الْأَسْنَانِ	۹۷
.....	اصطلاحات شیمیایی و پزشکی	۱۰۱
.....	برخی واژه‌ها و اصطلاحاتی در باره‌ی بیمار و بیماری	۱۰۱
.....	نام برخی بیماری‌ها و اصطلاحات پزشکی	۱۰۲
.....	الدَّرْسُ السَّاعِدُ: الْبَرِيدُ وَالْهَاتِفُ وَالتَّلْغَرافُ	۱۰۶
.....	عِنْدَ بَائِعِ الطَّابَعِ	۱۰۶
.....	عِنْدَ مُوظَّفِ الْبَرِيَّاتِ	۱۰۶
.....	كِتَابَةُ الرِّسَائِلِ	۱۰۸
.....	عِنْدَ مَسْئُولِ الْهَاتِفِ	۱۰۹
.....	الدَّرْسُ الْعَاشِرُ: جُمْلٌ فِي الْمَذْكُورِ وَالْمَوْثُوثِ	۱۱۲
.....	الدَّرْسُ الْحَادِي عَشَرَ: جُمْلٌ فِي حُرُوفِ الْجَزْ	۱۱۵
.....	نکته: برخی حروف جز:	۱۱۸
.....	الدَّرْسُ الثَّانِي عَشَرَ: جُمْلٌ فِي أَسْمَاءِ الْإِشَارَةِ	۱۱۸
.....	نکته‌ی اول: اسم‌های اشاره	۱۲۰
.....	نکته‌ی دوم: عطف بیان	۱۲۰
.....	نکته‌ی سوم: نشانه‌های اسم مؤنث	۱۲۱
.....	الدَّرْسُ الثَّلَاثُ عَشَرَ: جُمْلٌ فِي الْفِعْلِ الْلَّازِمِ	۱۲۱
.....	نکته: فعل لازم	۱۲۴
.....	الدَّرْسُ الرَّابِعُ عَشَرَ: جُمْلٌ فِي الْفِعْلِ الْمُتَعَدِّي	۱۲۴
.....	نکته‌ی اول: فعل متعدی	۱۲۹
.....	نکته‌ی دوم: فعل‌های باب تفعیل (فَعَّلَ، يُفَعِّلُ، تَفَعَّلَ، فَعَّلْ)	۱۳۰
.....	نکته‌ی سوم: فعل‌های باب اِفعال (أَفْعَلَ، يَفْعِلُ، إِفْعَالٌ، أَفْعِلْ)	۱۳۰

١٣٢	 الدَّرْسُ الْخَامِسَ عَشَرَ: جُمْلٌ فِي الْفِعْلِ الْمَاضِي
١٤١	 صرف فعل ماضى از «عَادَ»
١٤١	 صرف فعل ماضى از «كَسَا»
١٤٢	 الدَّرْسُ السَّادِسَ عَشَرَ: جُمْلٌ فِي الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ
١٥١	 نكته: فعل مضارع
١٥٣	 الدَّرْسُ السَّابِعَ عَشَرَ: جُمْلٌ فِي الْفِعْلِ الْأَمْرِ
١٦٠	 الدَّرْسُ الثَّامِنَ عَشَرَ: جُمْلٌ فِي إِسْمِ التَّفْضِيلِ
١٦٢	 نكته: نى صرفى: روش های ساختن اسم تفضیل
١٦٣	 الدَّرْسُ التَّاسِعَ عَشَرَ: جُمْلٌ فِي الضَّمَائِرِ
١٦٦	 نكته: ضمائر التانی
١٦٧	 الدَّرْسُ الْعِشْرُونَ: جُمْلٌ فِي النُّعُوْتِ
١٦٧	 النُّعُوْتُ الْمُضَادَّةُ
١٧١	 نكته: نحوى: مطابقت مورف و صفت
١٧٢	 الدَّرْسُ الْحَادِي وَ الْعِشْرُونَ: جُمْلٌ فِي الْأَعَادِ
١٧٤	 نكته: قواعد عدد و معدود:
١٨٢	 الدَّرْسُ الثَّانِي وَ الْعِشْرُونَ: الْحَيَوَانَاتُ
١٨٤	 ١- الْأَسَدُ
١٨٤	 ٢- الْفِيلُ
١٨٥	 ٣- الزَّرَّافَةُ
١٨٥	 ٤- الْبَيْغَاءُ
١٨٥	 ٥- النَّعَامَةُ
١٨٦	 ٦- اللَّقْلَقُ
١٨٦	 ٧- الطَّائِرُ وَ الْوَسْ
١٨٦	 ٨- الْجَمَلُ
١٨٦	 ٩- الْقَنْعَرُ، الْكَنْعَرُ

١٨٧	١٠- الجَامُوسُ الْوَحْشِيُّ
١٨٧	١١- السَّلْحَفَةُ
١٨٧	١٢- النَّمِر
١٨٨	١٣- الْعُقَاب
١٨٨	١٤- الْقُرُود
١٨٨	١٥- الْعَصَافِير
١٨٨	١٦- الْيَمَامُ الْوَحْشِيُّ
١٨٩	١٧- الْعَلَب
١٨٩	١٨- فَرَسُ الْهَر
١٩٠	١٩- النَّسْر
١٩١	٢٠- الصَّقْر
١٩١	٢١- كُوْبْرَا
١٩٢	٢٢- الصَّبْع
١٩٣	الْجَمْلُ الْمُفِيدَةُ حَوْلَ صِغَارِ الْحَيَوَانَاتِ وَأَصْوَاتِهَا
١٩٥	مفردات حول أصوات الحَيَوَانَاتِ وَالْأَشْيَاءِ :
١٩٨	الدَّرْسُ الثَّالِثُ وَالْعِشْرُونَ : الْأَسْرَةُ
٢٠٤	الدَّرْسُ الرَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ : الْبَيْت
٢٠٧	حَاجِيَاتُ الْبَيْتِ وَوَسَائِلُ الْمَطْبِخِ
٢٠٩	الدَّرْسُ الْخَامِسُ وَالْعِشْرُونَ : الْأَطْعِمَةُ وَالْأَشْرِبَةُ
٢٠٩	وَجَبَاتُ الطَّعَامِ :
٢٠٩	أنواع الْأَطْعِمَةِ وَالْأَشْرِبَةِ وَأَدَوَاتِ الْمَائِدَةِ :
٢١٧	حَالَاتُ الطَّعَامِ :
٢١٧	الشَّرَاكِبُ الْجَدِيدَةُ :
٢١٩	الدَّرْسُ السَّادِسُ وَالْعِشْرُونَ : الْمَطْعَم
٢٢٩	الدَّرْسُ السَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ : الْأَلْوَان

٢٣١	نکته‌ی صرفی : أنواع رنگ‌ها
٢٣٢	الدَّرْسُ الثَّامِنُ وَالْعِشْرُونَ : الْحَيَاةُ الْيَوْمِيَّةُ
٢٣٤	التَّرَاكيبُ الْجَدِيدَةُ
٢٣٥	الدَّرْسُ التَّاسِعُ وَالْعِشْرُونَ : السَّفَارَةُ
٢٣٥	إِمْلَاءُ الْإِسْتِمَارَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ
٢٣٧	الدَّرْسُ الثَّلَاثُونَ : الْمِهْنَةُ
٢٣٨	التَّرَاكيبُ الْجَدِيدَةُ
٢٤٠	نکته‌ی صرفی : روش ساختن شغل و حرفه در زبان عربی
٢٤١	بعضُ المِشَاغِلِ وَالْحِرَاكِ
٢٤٤	١- الطَّبِيبُ
٢٤٥	٢- خَبَّازٌ
٢٤٥	حَوْلُ الْخَبْزِ :
٢٤٧	٣- جَرَّارٌ ، قَصَّابٌ
٢٤٩	٤- قَمَّاشٌ ، نَزَّازٌ
٢٥١	٥- نَدَّافٌ
٢٥٢	٦- خَلَّاقٌ ، مَاشِطٌ
٢٥٢	صَالَةُ الْجَلَّاقَةِ لِلرِّجَالِ
٢٥٥	صَالَةُ الْجَلَّاقَةِ لِلْسِّدَاتِ
٢٥٧	٧- صَبَّاغٌ
٢٥٨	٨- سَائِقٌ
٢٥٨	جَوَارٌ مَعَ سَائِقِ التَّكْسِيِّ السُّودَانِيِّ
٢٦٠	٩- حَدَّادٌ
٢٦٢	١٠- صَائِغٌ
٢٦٣	١١- لَبَّانٌ
٢٦٤	١٢- حَائِكٌ

٢٦٥	١٣- مُمْرَض
٢٦٦	١٤- نَسَاج
٢٦٧	١٥- مُصَوَّر
٢٦٨	التَّرَاكِيِبُ الْجَدِيْدَةُ
٢٦٩	١٦- سَكَاف، حَذَاء، إِسْكَاف، إِسْكَافِي
٢٧١	١٧- نَجَّار
٢٧٢	١٨- سِيَاد
٢٧٣	١٩- إِيْهَانِي، بَائِعُ الْفَوَاكِه
٢٧٣	أَسْمَاءُ بَعْضِ الْفَوَاكِه: نَامُ بَرُخِي مَيُوهُ هَا
٢٧٤	٢٠- طَبَّاح، طَاهِم، طَاهِي
٢٧٥	٢١- بَائِعُ الْخَلَوَى، مَرْبِي
٢٧٦	٢٢- مُصَلِّحُ أَجْهَرَةٍ صَوْتِيَّة
٢٧٦	٢٣- مِيكَانِيكِي
٢٧٧	٢٤- مُذِيْع
٢٧٨	فَن تَرْجَمُهُ: أَفْزُودَن «قَدْ» بِرِ مَضَارِع
٢٧٨	٢٥- رَبَّال، كَنَّاس
٢٧٩	٢٦- مُهَنْدِس
٢٨٠	٢٧- رَسَام
٢٨٠	٢٨- مُمَثِّل
٢٨١	٢٩- مُرَبِّي الدَّوَاجِن
٢٨١	٣٠- مُرَبِّي الْمَوَاشِي
٢٨٢	٣١- تَاجِر
٢٨٢	٣٢- صَاحِبُ الْمَطْبَعَةِ
٢٨٣	٣٣- مُضَمَّد
٢٨٣	٣٤- مُغْنِي، مُغَنَّى

٢٨٤	٣٥- بائعُ الأدواتِ المنزليَّةِ
٢٨٥	٣٦- سَمَّاءُ
٢٨٦	٣٧- بائعُ الخضراواتِ، خَضار
٢٨٧	اسماءُ الخضراواتِ وَ الحُبُوبِ : نامِ سبزی ها و حبوبات
٢٨٨	٣٨- مُوظَّف
٢٨٨	٣٩- ساعي البريد
٢٨٨	٤٠- بَيْتِي
٢٨٩	٤١- شَيْخِي
٢٩٠	٤٢- بُسَائِي
٢٩٠	٤٣- صَيْدَلِي
٢٩١	٤٤- عامِل
٢٩١	مفردات حول المَصْنَع
٢٩٢	٤٥- سِمَسار
٢٩٣	٤٦- سَاعَانِي
٢٩٣	٤٧- نَحَّاس
٢٩٣	٤٨- صاحبُ المَكْوَى
٢٩٤	٤٩- مَحَلُّ لِبَيْعِ النُّظَّارَاتِ
٢٩٥	٥٠- بائِعُ السَّجَائِرِ
٢٩٦	٥١- بائِعُ الصُّحُفِ
٢٩٧	٥٢- بائِعُ الأحذيةِ
٢٩٨	٥٣. بائِعُ وسائلِ التَّجْمِيلِ
٢٩٩	كلمات دخیل در زبان عربی
٣٠٠	٥٤. بائِعُ الوُرُودِ
٣٠٠	الدَّرْسُ الحَادِي والثَّلَاثُونَ : فِي المَدِينَةِ
٣٠٢	الدَّرْسُ الثَّانِي والثَّلَاثُونَ : العُيُوبُ البَدَنِيَّةُ

٣٠٣	نكته صرفي : عيبها و آفات جسماني ، نقص عضو و آفات جسمي
٣٠٤	الدَّرْسُ الثَّالِثُ وَ الثَّلَاثُونَ : فُصُولُ السَّنَةِ
٣٠٤	الْجُمْلُ الْمُفِيدَةُ حَوْلَ الشِّتَاءِ :
٣٠٥	الْجُمْلُ الْمُفِيدَةُ حَوْلَ الرَّبِيعِ :
٣٠٦	الْجُمْلُ الْمُفِيدَةُ حَوْلَ الصَّيْفِ :
٣٠٧	الْجُمْلُ الْمُفِيدَةُ حَوْلَ الْخَرِيفِ :
٣٠٨	الدَّرْسُ الرَّابِعُ وَ الثَّلَاثُونَ : بُلْدَانُ الْعَالَمِ
٣١٠	نكته : سببت
٣١٢	الدَّرْسُ الْخَامِسُ وَ الثَّلَاثُونَ : فِي الْجُمْرِكِ
٣١٥	نكته : اسلوب تم + صدر
٣١٦	الدَّرْسُ السَّادِسُ وَ الثَّلَاثُونَ : الْأَمْرُ
٣١٨	التَّرَاكِيِبُ الْجَدِيدَةُ :
٣١٩	● السَّفَرُ بِالسَّيَّارَةِ
٣٢١	تَصْرِيفُ الْفِعْلِ الْمَضَارِعِ مِنْ «أَرَادَ»
٣٢٢	تَصْرِيفُ الْفِعْلِ الْمَضَارِعِ مِنْ «نَزَلَ»
٣٢٢	تَصْرِيفُ الْفِعْلِ الْمَاضِي مِنْ «قَوْلَ» بَابِ التَّفْعِيلِ
٣٢٢	تَصْرِيفُ الظَّرْفِ «عِنْدَ» إِيْجَابِيّاً وَ سَلْباً
٣٢٢	تَصْرِيفُ الْفِعْلِ الْمَضَارِعِ مِنْ «قَادَ السَّيَّارَةَ»
٣٢٣	تَصْرِيفُ الْفِعْلِ الْمَاضِي مِنْ «تَعَبَ»
٣٢٣	تَصْرِيفُ فِعْلِ الْأَمْرِ مِنْ «شَعَلَ» بَابِ التَّفْعِيلِ
٣٢٣	تَصْرِيفُ فِعْلِ الْأَمْرِ مِنْ «غَيَّرَ» بَابِ التَّفْعِيلِ
٣٢٣	● السَّفَرُ بِالْقِطَارِ
٣٢٥	تَصْرِيفُ فِعْلِ الْأَمْرِ مِنْ «سَرَعَ» بَابِ الْإِفْعَالِ
٣٢٦	تَصْرِيفُ الْفِعْلِ الْمَاضِي مِنْ «أَخْرَ» بَابِ التَّفَعُّلِ
٣٢٦	● السَّفَرُ بِالطَّائِرَةِ

٣٢٦	النص الأول: في مكتب الخطوط الجوية
٣٢٩	تصريف الشهي من «نسي»
٣٢٩	تصريف فعل الأمر من «نزل» ثلاثي مجرد
٣٢٩	النص الثاني: أنا الآن في مطار بيروت
٣٣٠	النص الثالث: عند ضابط الجوازات
٣٣٣	الدرس السابع والثلاثون: الفندق
٣٣٣	النص الأول: أنا موظف بفندق الأحلام
٣٣٤	النص الثاني: في الفندق
٣٤٠	تصريف الفعل الماضي من «حجز»
٣٤١	تصريف فعل الأمر من «كتب»
٣٤١	مفردات حول الطابق
٣٤١	تعريب واژگان خارجی
٣٤٢	الدرس الثامن والثلاثون: الفن
٣٤٧	تصريف «الممثل» مع الضمائر
٣٤٨	تصريف «المخرج» مع الضمائر
٣٤٩	الدرس التاسع والثلاثون: الصلاة
٣٥٠	فن ترجمه: اسم فاعل به معنای فعل
٣٥١	الدرس الأربعون: الدراسة
٣٥٣	واژه‌هایی در باره‌ی دانشکده:
٣٥٤	الدرس الحادي والأربعون: الهوايات
٣٥٦	التركيب الجديدة
٣٥٨	الدرس الثاني والأربعون: العناية بالصحة
٣٥٨	النص الأول: زينب ومريم صديقتان
٣٥٩	التركيب الجديدة
٣٦٠	الجوار: عند الطبيب

٣٦١	التراكيب الجديدة
٣٦٢	النص الثاني : الصّحة بين الماضي والحاضر
٣٦٣	فن ترجمه : ماضى استمرارى
٣٦٤	النص الثالث : من أضرار التدخين
٣٦٦	فن ترجمه : ماضى نقلى
٣٦٧	الدرس الثالث والأربعون : الترويح عن النفس
٣٦٧	الجوار : الانسان يحتاج إلى الترويح
٣٦٨	نكتة : شيوهى ساختن تعجب
٣٦٩	النص الأول : أنواع الترويح
٣٧٠	النص الثاني : استخدام
٣٧١	الدرس الرابع والأربعون : العالم قرية صغيرة
٣٧٢	الجوار : الشبكة الدولية
٣٧٣	التراكيب الجديدة :
٣٧٣	النص : وسائل النقل والاتصال قديماً وحديثاً
٣٧٤	فن ترجمه : افعال شروع
٣٧٥	الجوار : ندوة عن العولمة
٣٧٦	نكتة صرفي : مصدر هايى كه بر وزن «فعال» هسند
٣٧٩	القسم الثاني : إلمام على بعض اللهجات العربية الحديثة
٣٨١	لهجهى مصرى : اللهجة المصرية
٣٨٤	لهجهى سورى لبنانى : اللهجة السورية اللبنانية
٣٨٦	لهجهى عراقى : اللهجة العراقية
٣٩٢	لهجهى سعودى : اللهجة السعودية
٣٩٧	فهرست منابع :

مقدمه

• آموزش زبان خارجی

زبان گسترده‌ترین ابزار فکری است که برای برقراری ارتباط بین انسان‌ها و جوامع انسانی به کار گرفته می‌شود. گرچه با ابزارهای دیگری مانند علائم، بازی‌ها، و هنرهای بصری هم وزن ناشی و مجسمه سازی نیز می‌توان ارتباط برقرار نمود. اما انتقال مفاهیم پیچیده‌ی ذهنی به ساده‌ترین و کامل‌ترین شکل ممکن فقط از طریق زبان نوشتاری و گفتاری ممکن است.

امروزه زبان خارجی در دنیای امروز به ابزاری حیاتی برای فعالیت‌های مالی، تجاری، آموزشی، پژوهشی و علمی سراسر دنیا به عنوان ابزار اصلی انتقال مفاهیم به کار گرفته می‌شود.

به گفته‌ی بسیاری از زبان‌شناسان زبان یک مهارت است و برای یادگیری آن باید تمرین زیادی کرد. از آن‌جا که فرایند یادگیری زبان بسیار کند است، این تمرین باید متناوب، مستمر و طولانی باشد. در غیر این صورت اربخشی آن کم می‌شود.

تناوب یعنی مطالعه‌ی حجم محدودی از مواد درسی در فاصله‌های معین سه تا شش روز در هفته توصیه می‌شود. استمرار یعنی تکرار این مطالعه بدون تعطیلی. متأسفانه اغلب زبان‌آموزان پس از مدتی مطالعه خسته شده و به خواستگاری چند هفته‌ای یا چند ماهه می‌دهند که این امر در فرایند یادگیری تأثیر منفی دارد. طولانی بودن یعنی این تناوب و استمرار باید تا مدت‌ها ادامه پیدا کند. به عبارت دیگر، زبان‌آموز نباید انتظار داشته باشد که در مدت کوتاهی، مثلاً چند هفته، یا چند ماه همه‌ی توقعاتش برآورده شود، زیرا همان‌طور که قبلاً اشاره شد، فرایند یادگیری زبان کند بوده و نیازمند مدت زمانی در حدود دو سال است. البته این زمان تقریبی است و بسته به میزان تمرین روزانه، روش مطالعه و مواد درسی دارد. به طور خلاصه قانون طلایی یادگیری زبان، مطالعه‌ی حجم کمی از مطالب در فاصله‌ی زمانی معین اما مداوم است.

تا زمانی که نمی‌توانید گفته‌های یک خارجی را درک کرده و به او پاسخی مناسب دهید، فرایند یادگیری زبان در ذهن شما کامل نشده است. به عبارت ساده‌تر، زمانی یک زبان خارجی را یاد گرفته‌اید که بتوانید ارتباط گفتاری و نوشتاری معناداری با گویشور آن زبان برقرار کنید. این یعنی درک کامل واژه‌ها، اصطلاحات و لهجه‌ها به همان سرعتی که معمولاً صاحبان آن زبان صحبت می‌کنند.

● نکات مهم در مورد مواد درسی:

- ✓ مطالبی را انتخاب کنید که مناسب با سطح دانشتان باشد. یعنی نکات دستوری و تعداد واژه‌های آن درس آن قدر ساده نباشد تا انگیزه‌ی مطالعه را از دست بدهید و زیاد مشکل نباشد تا از رجوع مکرر به کتاب‌های دستور یا فرهنگ‌های لغت خسته شوید.
- ✓ تا آن جا که ممکن است مطالب را بخوانید که نوارهای شنیداری آن‌ها در دسترس باشد. یعنی آن چه را می‌خوانید بشنوید.
- ✓ هرگز واژه‌ها را خارج از متن حفظ نکنید. سعی کنید هر واژه یا اصطلاح را درون متن فهمیده و به خاطر بسپارید زیرا ممکن است معنی بسیاری از واژه‌ها بسته به موضوع متن و نحوه قرار گرفتن آن‌ها در جمله تغییر کند. در ضمن، مطالعه‌ی واژه‌ها درون یک متن سبب می‌شود تا مغز رابطه‌ای منطقی و معنادار بین کلمات ایجاد کرده و آن‌ها را بهتر به خاطر بسپارد.
- ✓ برای یافتن معنی واژه‌ها از فرهنگ‌های تک زبانه‌ای استفاده کنید که واژه را توضیح داده و مثال می‌آورد.
- ✓ از هر دو ورودی ذهن‌تان یعنی گوش‌ها و چشم‌ها به خوبی استفاده کنید؛ گوش کردن و خواندن هر دو به یک میزان در یادگیری تأثیر دارند.
- ✓ هر روز یک اصطلاح یا ضرب‌المثل را به خاطر بسپارید.

● فواید یادگیری زبان عربی:

۱. زبان عربی، زبان قرآن است؛ این کتاب کامل‌ترین و بهترین کتاب برای هدایت و سعادت بشر است. خواندن قرآن به زبان عربی، بسیار لذت بخش‌تر از خواندن ترجمه‌ی قرآن

است. هیچ ترجمه‌ای قادر به انتقال کامل مفاهیم از زبان مبدأ به زبان مقصد را ندارد. تا چه رسد به ترجمه‌ی کلام خدا.

۲. زبان عربی جزو شش زبان رسمی (اسپانیایی، انگلیسی، چینی، روسی، عربی، فرانسوی) در سازمان ملل است. که در ملاقات‌ها و جلسه‌های سازمان ملل استفاده می‌شوند.

۳. بیست و سه کشور دنیا به این زبان صحبت می‌کنند آن‌ها عبارتند از: عراق، سوریه، لبنان، اردن، عربستان سعودی، بحرین، قطر، امارات متحده عربی، عمان، یمن، کویت، مصر، لیبی، الجزایر، مراکش، موریتانی، سودان، سومالی، فلسطین، جیبوتی، کومور، صحرای غربی.

۴. در ایران نیز بسیار از مردم به زبان عربی سخن می‌گویند. چهار استانی که عرب‌های ایران بیش‌ترین حضور را دارند عبارتند از: استان خوزستان، استان هرمزگان، استان بوشهر و استان ایلام. تراکم عرب‌های خوزستان در شهرستان‌های اهواز، ملاتانی، شوش، شوشتر، دزفول، حمیه، بوسگرد، هویزه، بستان، شادگان، ماهشهر، سربندر، رامشیر، رامهرمز، خرمشهر و آبادان است. عرب‌زبانان استان ایلام در شهرستان سیروان در روستاهای عرب رودبار، چم شیر، و عرب‌زبانان شهرستان دهلران در بخش موسیان و منطقه دشت عباس زندگی می‌کنند در مرکز استان ایلام نیز عرب‌زبانان زیادی زندگی می‌کنند که به حرفه‌های خیاطی، مکانیکی و فروش انشیا (فلافل، گص، ...) مشغول هستند. در استان قم نیز جمعیت قابل توجهی از عرب‌ها ایرانی و نیز معاودین سکونت دارند.

۵. احادیث پیامبر اسلام (ص) و امامان به این زبان نگاشته شده‌اند.

● چند نکته در باره‌ی شیوه‌ی خواندن صحیح کلمات در مکالمه:

✓ هنگام مکث و توقف روی کلماتی که به تاء گرد «ة» ختم می‌شوند، در چنین حالتی «ة» به صورت هاء ساکن «ه» خوانده می‌شود؛ مثال:

إِنَّا نَشْعُرُ بِغَايَةِ السَّعَادَةِ. خوانده می‌شود: إِنَّا نَشْعُرُ بِغَايَةِ السَّعَادَةِ.

۱. معاودین: به عرب‌های ایرانی تبار گفته می‌شود که در زمان صدام حسین از عراق اخراج شده‌اند.

لَسْتُ مُتَاكِّدَةً. خوانده می شود: لَسْتُ مُتَاكِّدَةً.

✓ هر گاه پس از حروف (فی، إلی، عَلَی) کلمه‌ای بیاید که الف و لام (ال) داشته باشد، این حروف به صورت کوتاه تلفظ می شوند تا به کلمه‌ی پس از خود وصل شوند:

فی ﴿فَ﴾ إلی ﴿إِ﴾ عَلَی ﴿عَ﴾ غَلَّ

مثال:

فی البیتِ ﴿فَ﴾ فُلْ بَیتِ. إلی الغابةِ ﴿إِ﴾ إلی غابةِ. عَلَی البابِ ﴿عَ﴾ غَلَّ باب

✓ ضمیر منفصل «أَنْتِ» در زبان عربی به صورت «أَنْتِ» خوانده می شود؛ مثال:

«أَنْتِ مُعَلِّمَةٌ» خوانده می شود: «أَنْتِ مُعَلِّمَةٌ»

✓ ضمیر متصل «ک» به صورت «کِی» خوانده می شود؛ مثال:

«دَفْتَرِکِ» خوانده می شود: «دَفْتَرِکِی»

✓ در درس‌های "جملاتی در فعل ماضی" و "جملاتی در فعل مضارع" با چنین کلماتی رو به رو می شوید، به عنوان مثال:

سَبَّحَ، یَسْبَحُ، سَبَّاحَةٌ:

کلمه‌ی اول (سَبَّحَ): فعل ماضی، کلمه‌ی دوم (یَسْبَحُ): فعل مضارع، کلمه‌ی سوم (سَبَّاحَةٌ): مصدر است، چون مصدر از جنس فعل «سَبَّحَ» است، به همین مفعول مطلق منصوب می گردد. بیشتر فرهنگ لغت از جمله «فرهنگ رائد الطُّلاب»، «الترجم الوسیط»، «المُجَدِّد فی اللُّغة» از این شیوه استفاده کرده اند.

برخی از فعل‌ها، چندین مصدر دارند؛ مانند:

غَسَلَ، یَغْسِلُ، غَسْلًا وَغُسْلًا. (غَسْلًا وَغُسْلًا) هر دو مصدر هستند.

✓ تلفظ صحیح حروف

اولین گام در فراگیری هر زبان تلفظ صحیح حروف است، تلفظ بعضی از حروف عربی را که معمولاً فارسی زبانان در بیان‌شان دچار اشکال می شوند؛ عبارتند از:

(ذ، ث، ظ، غ، ق، ع، ح، ص، ض، ط).

برای یادگیری تلفظ درست حروف پیشنهاد می شود:

۱. به کانال‌ها و شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی عربی؛ مانند: الکوثر، العالم که در ایران پخش می شوند، زیاد گوش دهید.

۲. استفاده از سی دی و نرم افزار قرآنی قاریان مشهور قرآن، چون بهترین الگو برای تلفظ صحیح این حروف، قاریان مشهور قرآن هستند.
۳. استفاده از بخش صوتی کتاب "نتحادث" تألیف: دکتر محمد جواد صادقی مجد، از انتشارات دانشگاه امام صادق (ع). در این کتاب بخشی وجود دارد تحت عنوان "صَحَّحْ لَهَجَتْک" که در آن به تلفظ حروف ده گانه (ذ، ث، ظ، غ، ق، ع، ح، ص، ض، ط) می پردازد.

• ویژگی های این کتاب:

۱. استفاده از منابع فراوان: در این کتاب از منابع بسیاری که در ایران یا کشورهای عربی چاپ شده اند، بهره گرفته ام.
۲. ذکر منابع: اغلب نویسندگان ایرانی و عرب در کتاب های مکالمه از ذکر منابع مورد استفاده حرمان می کنند، ولی در این کتاب در پاورقی نام منابع بیان شده است تا اگر خواننده بخواهد به آن ها مراجعه کند و دانش خویش را در زمینه مکالمه و گفت و شنود بیفزاید.
۳. تصریف الأفعال و الأسماء المشتقة: در این قسمت به صرف کامل افعال ماضی، مضارع، امر و یا اسم های مشتق به کار رفته در متن درس ها پرداخته شده است. شیوه ی صرف به صورت ابتکاری انجام پذیرفته و از روش قدیمی و سنتی صرف خوداری شده است.
۴. التراكيب الجديدة: در این قسمت، جملاتی به صورت الگو آورده شده است، تا خواننده بتواند بر اساس ساختارهای داده شده، جملات مناسبی بسازد.
۵. شرح المفردات: در این بخش واژه ها و اصطلاحات مربوط به لغات و گوها، متن و ... به صورت دقیق در پایان هر قسمت آمده است تا مراجعه به آن سریع و بدون اتلاف وقت صورت گیرد.
۶. نکته: در این بخش به شرح و توضیح نکات صرفی، نحوی و فن ترجمه پرداخته شده است.
۷. استفاده از سایت های اینترنتی: علاوه بر استفاده از کتب، از پایگاه های اینترنتی نیز استفاده شده است.

۸. الْجُمْلُ الْمُفِيدَةُ: در این کتاب، در بخش‌هایی از برخی درس‌ها هم از «جوار: گفت و گو»، «النَّص: متن» استفاده شده، هم جملاتی برای گسترش اطلاعات خواننده آورده شده است.

۹. کلمات مُعَرَّب: کلماتی هستند که از زبان خارجی (فارسی، انگلیسی، ترکی و...) وارد زبان عربی شده‌اند، و عرب‌ها آن را به صورت عربی در آورده‌اند، در نگاه اول خواننده متوجه خارجی بودن کلمه نمی‌شود ولی اگر اطلاعات اندکی از زبان‌های دیگر داشته باشیم، این موضوع را خواهیم فهمید؛ مثال: بُستان (باغ) این کلمه از ریشه فارسی بُستان گرفته شده است. به کلمات مُعَرَّب (عربی شده) در پاورقی هر درس اشاره شده است.

۱۰. لهجه‌های عامیانه: در بخش دوم کتاب به صورت مختصر به ویژگی‌های لهجه‌های عامیانه (عراقی، مصری، سوری، لبنانی، سعودی) پرداخته شده است و عبارات و جملاتی در زمینه این تریس‌های عامیانه آورده‌ام.

عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

صادق محمد ربیان، تابستان ۱۳۹۶